

รายงานการใช้วัตกรรมการเรียนรู้ของครู

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นางนุชนาฏ บิลทาศรี ตำแหน่ง ครู สอนรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านปลาตุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้

“การพัฒนาการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้เทคนิควิธีการที่สอดคล้องทางสมอง (Brain-Base-Learning)”

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘

๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

“นวัตกรรม” เป็นการสร้างสรรค์ คิดค้น พัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้ว หรืออาจจะเป็นสิ่งใหม่ เพื่อที่จะนำสิ่งนั้นไปใช้ในการปฏิบัติจริง เผยแพร่ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้ ในบริบทของการศึกษา จะอยู่ในเรื่องของการบริหารจัดการทางด้านการจัดการศึกษา และการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ทั้งนี้ อาจไม่ได้หมายถึง ตัวผลิตภัณฑ์อย่างเดียว อาจจะเป็นวิธีการหรือรูปแบบของการดำเนินงาน กระบวนการก็ได้ ซึ่ง ดร.ชัยยศ เรื่องสุวรรณ ได้มีการจัดแบ่งนวัตกรรมทางการศึกษาออกเป็น ๕ กลุ่ม เพื่อให้โรงเรียนสามารถพัฒนานวัตกรรมได้ตรงประเด็น และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน หรือการบริหารจัดการโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม เช่น การพัฒนาหลักสูตร รูปแบบวิธีการในการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือสื่อสำหรับครูและนักเรียน ในการจัดการเรียนรู้ แนวทางหรือวิธีการในการวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการในเรื่องต่างๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

๕. ประเภทของนวัตกรรม

นวัตกรรมทางด้านการเรียนการสอน

๖. หลักการและเหตุผลความเป็นมา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ครูจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้ง ๓ ด้าน คือด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้านอย่างเต็มศักยภาพนั้น จำเป็นต้องมีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและลักษณะเนื้อหาหรือกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย เนื่องจากสื่อ/นวัตกรรมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ในเวลาอันรวดเร็ว

นวัตกรรมจึงมีความสำคัญต่อการศึกษามากมายประการ ทั้งนี้เนื่องจากในโลกยุคโลกาภิวัตน์ Globalization มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับ นวัตกรรมการศึกษาที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาในบางเรื่อง เช่น ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับจำนวน ผู้เรียนที่มากขึ้น การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย การผลิตและพัฒนาสื่อใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของ มนุษย์ให้เพิ่มมากขึ้นด้วยระยะเวลาที่สั้นลง การใช้นวัตกรรมมาประยุกต์ในระบบการบริหารจัดการด้านการศึกษา ก็มีส่วนช่วยให้การใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๗.๑ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และเขียนคำที่กำหนดให้ได้

๗.๒ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ความหมายคำที่อ่าน

๗.๓ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรักหวงแหนในความเป็นอนุสรธาธานี

๘. กลุ่มเป้าหมาย

เชิงปริมาณ

๑. นักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านปลาตุก จำนวน ๑๓ คน

เชิงคุณภาพ

นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำองค์ความรู้มาใช้ตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

แนวคิดของนวัตกรรม

นวัตกรรม เป็นความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนา ดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้น ได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วย ประหยัดเวลาและแรงงาน

การพิจารณาว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นนวัตกรรมนั้น ขึ้นอยู่กับการรับรู้ของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลว่าเป็น สิ่งใหม่สำหรับเขา ดังนั้นนวัตกรรมของบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอาจไม่ใช่นวัตกรรมของบุคคลกลุ่มอื่น ๆ ก็ได้ ขึ้นอยู่ กับการรับรู้ของบุคคลนั้นว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขาหรือไม่ อีกประการหนึ่งความใหม่ (newness) อาจขึ้นอยู่กับ ระยะเวลาด้วย สิ่งใหม่ๆ ตามความหมายของนวัตกรรมไม่จำเป็นต้องใหม่จริงๆ แต่อาจจะหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็น ความคิดหรือการปฏิบัติที่เคยทำกันมาแล้วแต่ได้หยุดกันไประยะเวลาหนึ่ง ต่อมาได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมา ทำใหม่ เนื่องจากเห็นว่าสามารถช่วยแก้ปัญหาในสภาพการณ์ใหม่นั้นได้ ก็นับว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งใหม่ได้ นวัตกรรมถือว่าเป็น สิ่งใหม่ ๆ ดังต่อไปนี้

- สิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีผู้ใดเคยทำมาก่อนเลย

- สิ่งใหม่ที่เคยทำมาแล้วในอดีตแต่ได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่
- สิ่งใหม่ที่มีการพัฒนามาจากของเก่าที่มีอยู่เดิม

นวัตกรรมนั้นโดยทั่วไปแล้วจะเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างสิ่งสำคัญ สองประการคือ จากแรงผลักดันบ้างในบางครั้งและจากแรงดึงดูดในบางครั้ง แต่นวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ของแรงทั้งสองไปพร้อมๆ กัน เปรียบได้ดั่งกรรไกร ที่ต้องอาศัยใบมีดทั้งสองด้านไปพร้อม ๆ กันจึงจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อการออกแบบนวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้กับวิธีการทำงานของสมองและธรรมชาติสมองของเด็กแต่ละคน โดยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ เราสามารถพัฒนาสมองได้ด้วยการกระตุ้นที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ โดยผ่านประสาทสัมผัส ทั้ง การดู การฟัง การได้ยิน การเคลื่อนไหว การรับรส และการดมกลิ่น นอกจากนี้ในการจัดการเรียนรู้ต้องให้ความสำคัญในด้านอารมณ์ของผู้เรียน เพราะจะส่งผลต่อความสนใจ ความตั้งใจ การคิด ความจำ และการเรียนรู้ที่ดีและปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ ได้แก่ ยีนส์ อาหาร การออกกำลังกาย ดนตรี ศิลปะ ความรัก ความรู้สึกท้าทาย และการให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา สามารถใช้ขั้นตอน ดังนี้

- ครูอ่านให้ฟัง
- จากนั้นให้นักเรียนอ่านเป็นกลุ่ม
- จากนั้นฝึกความคล่อง โดยอ่านเป็นคู่ อ่านเดี่ยว และพัฒนาการเขียนควบคู่กัน โดยการเขียนเป็นคำ ประโยค ข้อความ และเรื่องราวให้ถูกต้อง รวดเร็ว ในเวลาที่เหมาะสมตามระดับของผู้เรียน

๑๐.การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

๑๐.๑ กิจกรรมการเรียนรู้

๑.) ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา ร่วมกันเกี่ยวกับคำขวัญจังหวัดอุบลราชธานีและให้ดูแผ่นชาร์ทคำขวัญ

๒.) ครูอ่านคำขวัญจังหวัดอุบลราชธานี ให้ฟัง ๒ ครั้ง

๓.) นักเรียนอ่านคำขวัญจังหวัดอุบลราชธานี ตามครู ๒ ครั้ง

๔.) นักเรียนอ่านคำขวัญจังหวัดอุบลราชธานี พร้อมกัน ๓ ครั้ง

๕.) นักเรียนท่องคำขวัญจังหวัดอุบลราชธานี พร้อมทำท่าประกอบ ๒ ครั้ง

๖.) นักเรียนท่องคำขวัญจังหวัดอุบลราชธานี พร้อมทำท่าประกอบ ๓ ครั้ง

๗.) นักเรียนท่องคำขวัญจังหวัดอุบลราชธานี พร้อมทำท่าประกอบ จนคล่องแคล่ว

๘.) ครูนำแผ่นคำขวัญจังหวัดอุบลราชธานี มาติดบนหน้ากระดาน ครูชี้ทีละวรรคให้แล้วให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน อย่างน้อย ๔ เทียบ หรือ จนคล่อง และให้อาสาสมัครออกมาอ่านคำขวัญสอนอ่านหน้าชั้นเรียน จนมั่นใจว่านักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้อง

๙.) ปิด คำบางคำ ในคำขวัญ เช่น คำว่า ดอกบัว แม่น้ำ หาดทราย ถิ่นไทย แก่งหิน นักปราชญ์ ฯลฯ

๑๐.) นักเรียนรับบัตรคำคนละใบ โดยทำกิจกรรม อ่านคำที่หายไป ถ้าคำที่หายไปอยู่กับใครให้ยื่นขึ้น และอ่านให้เพื่อนฟัง โดยปิดทีละคำ

๑๑.) นักเรียนอ่านคำขวัญพร้อมกันทั้งห้อง

๑๒.) นักเรียนอ่านคำขวัญสอนอ่านซ้ำๆ พร้อมให้จังหวัดประกอบ ทีละคำ โดยต้องรักษาจังหวะให้เกิดความสนุกสนาน

๑๓.) ครูนำข้อความที่ตรงกับคำในบรรทัดที่ปิดไว้ ติดทับให้ตรงกับบรรทัดที่หายไป

๑๔.) ครูแสดงบัตร คำว่าดอกบัว แม่น้ำ หาดทราย ถิ่นไทย แก่งหิน นักปราชญ์ ฯลฯ

๑๕.) ครูสลับบัตรคำในมือไปอ่าน เร่งความเร็วในการเปลี่ยนคำ เป็นการกระตุ้นให้อ่านจนคล่อง

๑๖.) นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม ๖ คน แจกบทอ่านคำขวัญอุบลราชธานี

ให้อ่านพร้อมกันเป็นกลุ่ม ออกเสียงดังๆ ประมาณ ๑๐ นาที แล้วแบ่งเป็น ๓ คน อ่านเป็นคู่ อ่านเดี่ยว

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

โครงสร้างของการออกแบบนวัตกรรม ดังนี้คือ

- ชื่อนวัตกรรม ผู้พัฒนาควรตั้งชื่อนวัตกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเข้าใจง่าย
- วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม การกำหนดวัตถุประสงค์ของนวัตกรรมให้ชัดเจนส่งผลให้ การพัฒนานวัตกรรมนั้น รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- ทฤษฎี หลักการ ในการออกแบบนวัตกรรม ผู้พัฒนาต้องพิจารณาทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะใช้ในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา
- ส่วนประกอบของนวัตกรรม ในการออกแบบนวัตกรรมผู้พัฒนาต้องพิจารณาส่วนประกอบของนวัตกรรม ว่ามีอะไรบ้าง
- การนำนวัตกรรมไปใช้และประเมินผล เป็นส่วนที่แสดงความสำเร็จของนวัตกรรม ประกอบด้วย วิธีวัดผล เครื่องมือที่ใช้วัดผล และวิธีการประเมินผลประเภทของนวัตกรรมการเรียนการสอน เมื่อการเรียนการสอนมีลักษณะเป็นระบบ ประกอบด้วยตัวป้อน (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) การนำนวัตกรรมมาใช้จัดการเรียนการสอนจึงมีจุดหมายที่จะปรับปรุงหรือเพิ่มประสิทธิภาพให้กับระบบการเรียนการสอน

องค์ประกอบของนวัตกรรมมีอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. ความใหม่ (Newness) สิ่งที่จะได้รับการยอมรับว่า มีคุณลักษณะเป็นนวัตกรรมได้นั้นจะต้องมีก็คือ ความใหม่ หมายถึง เป็นสิ่งใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้น ซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นตัวผลิตภัณฑ์บริการ หรือกระบวนการ โดยจะเป็นการปรับปรุงจากของเดิมหรือพัฒนาขึ้นใหม่เลยก็ได้

๒. การใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ (Knowledge and Creativity Idea) หมายความว่า สิ่งที่จะถือเป็นนวัตกรรมได้นั้นจะต้องเกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานของการพัฒนาให้เกิดขึ้นใหม่ ไม่ใช่เกิดจากการลอกเลียนแบบการทำซ้ำ เป็นต้น

๓. ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Benefits) และสังคม (Social) ก็คือ การให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ หรือการสร้างความสำเร็จในเชิงพาณิชย์ กล่าวคือ นวัตกรรม จะต้องสามารถทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นได้จากการพัฒนาสิ่งใหม่นั้นๆ ซึ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นสามารถวัดได้เป็นตัวเงินโดยตรง และในเชิงสังคมเป็นการสร้างคุณค่า ซึ่งไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของ“นวัตกรรม” คือ “สิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม”

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๒.๑ ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น
- ๑๒.๒ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนเป็นรูปธรรม
- ๑๒.๓ ช่วยให้ผู้เรียนบรรยากาศการเรียนรู้สนุกสนาน
- ๑๒.๔ ช่วยให้ผู้เรียนน่าสนใจ

๑๓. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

๑๔. การประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดผล	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ (K) : นักเรียนสามารถ			
๑) อ่านคำถูกต้อง	สังเกตการอ่าน	แบบสังเกต พฤติกรรม	มีคะแนนคุณภาพ อยู่ในระดับดีขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) : นักเรียนสามารถ			
๑) นักเรียนมีทักษะการทำงานเป็น กลุ่ม	สังเกตจากการ ทำงานกลุ่ม	แบบสังเกต พฤติกรรม ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มีคะแนนคุณภาพ อยู่ในระดับดีขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ (A) : นักเรียน			
๑) ภาคภูมิใจในความเป็น อุบลราชธานี	การประเมิน ความพึงพอใจ ของผู้เรียน	แบบประเมินความ พึงพอใจการเรียนรู้	มีคะแนนคุณภาพ อยู่ในระดับดีขึ้นไป